

No. 2

april 1984

Verschijnt 4x jaar

Orgaan
van
de

Filatelisten-
vereniging
"NOVIOPOST"
te
Nijmegen

I N D I T

N U M M E R

- vindt U een aantal berichten oververenigingsactiviteiten, die voor onze leden van groot belang zijn.

- vindt U een artikel, waarin de nieuwe bezuinigingsmaatregel - frankering van dienstbrieven - de aandacht krijgt.

- vindt U voorts een artikel in de serie "Luchtpost", waarin de vliegenier Jan Hilgers (niet te verwarren met ons bestuurslid F.M.Hilgers), - de eerste Nederlander, die boven ons land vloog - en andere interessante personen en zaken worden besproken.

- vindt U ook een artikel in de serie "Stiefkinderen van de Filatelie". Deze serie zal in dit blad worden voortgezet en ditmaal worden de Postbewijszegels onder de loupe genomen.

- vindt U notities over nieuwe feiten op postcode gebied.

VERENIGINGSNIEUWS

AGENDA

25 maart	Postzegelruildag te Berg en Dal
(zie voor nadere gegevens elders
in dit blad)
6 april	Vergadering met vertoning van de
nieuwe film "AGRARISCHE EXPORT"
door de heer A.Bosman.
Voorts ruilavond met verloting,
presentieverloting en eventueel
een kleine veiling.
11 mei	Vergadering met een causerie door
de heer Karel Martens,
[zie voor nadere gegevens elders
in dit blad]
Voorts ruilavond met verloting,
presentieverloting. Tevens is
er gelegenheid om de veilingkavels
te bezichtigen, die de volgende
dag zullen worden geveild.
12 mei	10.30 - 12.00 uur tweede gelegen-
heid om de veilingkavels te
bezichtigen.

13.30 uur aanvang van de veiling. |
| 1 juni | Vergadering - de laatste voor de
vacantie - met gratis verloting.
Voorelklid, dataanwezigs, is
een prijs beschikbaar. |

Uitgezonderd de postzegelruildag worden alle verga-
deringen gehouden in het Wijkcentrum "De Klokketoren",
Slotemaker de Bruïneweg 270 (hoek Muntweg) te
Nijmegen. Telefoon 080-552649. Aanvang 20.00 uur.
Zaal open 19.00 uur.

RONDZENDDIENST - 1

De rondzendingen zijn uit ons verenigingsleven niet meer weg te denken. Voor de deelnemers is het een "onuitputtelijke" bron van nieuwe aanwinsten en voor anderen een goede manier om hun doubletten etc. van de hand te doen. "Onuitputtelijk" is vanzelfsprekend een betrekkelijk begrip, want als de aanvoer van nieuwe boekjes stopt, verdroogt de bron en daarmee verdwijnt dan voor de leden een fijne manier om zegels te verwerven.

Ook onze penningmeester is gebaat bij een florerend rondzendverkeer, want de geringe provisie, die de inzenders moeten betalen, is voor de vereniging echter een belangrijke bron van inkomsten om verschillende activiteiten te kunnen financieren. Alles draait dus om een efficiënt georganiseerd rondzendverkeer met goede boekjes.

Bij de start van de rondzenddienst in onze nieuwe vereniging hebben de leden het bestuur niet in de kou laten staan. Integendeel, het mag best wel eens openlijk worden gezegd, dat de medewerking van de leden de verwachtingen van het bestuur heeft overtroffen. Dat heeft de start van de rondzendingen zeer vergemakkelijkt.

De eerste tekenen nu wijzen erop, dat er flink uit de boekjes wordt gekocht. Enerzijds is dat verheugend, anderzijds betekent dit wel, dat het hoofd van de rondzenddienst, voordat het nieuwe seizoen in de tweede helft van dit jaar van start gaat, minstens 1000 nieuwe, volgeplakte boekjes nodig heeft. Dit te meer, omdat het buitengewoon goed gaat met onze vereniging. Het ledental stijgt en dagelijks melden zich nieuwe verzamelaars aan. Goede boekjes Nederland zijn daarom zeer welkom.

Het bestuur doet daarom een klemmend beroep op de leden om medewerking, zodat deze 1000 boekjes vóór 1 augustus a.s. bij de heer Moonemans zijn ingeleverd.

Heeft U zegels en geen tijd om boekjes te vullen, neem dan contact op met het bestuur. Doe dit ook wanneer U Uw verzameling of een deel daarvan wilt verkopen. Ook collecties uit nalatenschappen zijn weer geschikt om middels de rondzendingen te worden geliquideerd.

Kortom, wij rekenen op Uw medewerking en danken U bij voorbaat.

CAUSERIE

Op 13 maart 1984 geeft de PTT een bijzondere zegel uit ter gelegenheid van de verkiezing van het Europees Parlement. Deze zegel is gemaakt naar een ontwerp van de heer Karel Martens te Ubbergen.

Het bestuur prijst zich gelukkig de heer Martens bereid gevonden te hebben om in onze vergadering van 11 mei a.s. iets te komen vertellen over het tot stand komen van dit ontwerp.

Het belooft een boeiende avond te worden !!!

INTERNATIONALE POSTZEGELRUILDAG

De zin van het verzamelen van postzegels zit niet in het bijeengaren van zoveel mogelijk zegels in zo kort mogelijke tijd. Neen, dat ligt wel iets anders. De opbouw van een verzameling vraagt grote oplettendheid, veel zorg en een grote dosis tijd en geduld. Naast de bekende kanalen voor de aanvulling of uitbreiding van een verzameling zoals rondzenddienst, nieuwtjesdienst, veiling en ruilbijeenkomsten organiseert het bestuur ook een

INTERNATIONALE POSTZEGELRUILDAG

OP ZONDAG 25 MAART

IN HET BEKENDE HOTEL - RESTAURANT

ERICA" te BERG EN DAL

• it hotel zal op die dag het trefpunt zijn van filatelisten uit binnen en buitenland. U kunt daar van 10-17 uur Uw hart ophalen aan de grote keur van zegels, brieven, kaarten, boekjes en verder alles wat een filatelist interesseert. Op Uw gemak kunt U proberen datgene te vinden wat aan Uw verzameling nog ontbreekt.

De verhuur van tafels is in volle gang. Vele reserveringen zijn reeds gemaakt, ook door filatelisten uit het buitenland. Het belooft een gezellige en drukke happening te worden, waar veel bekenden elkaar weer hopen te ontmoeten. De tafelverhuur is in handen van de heer P.G.M. Gerrits Bolerostraat 42, Nijmegen tel. 080-776745. Wilt U nog een tafel reserveren, dan moet U wel snel zijn.

Dus _____

ZONDAG 25 MAART naar "ERICA" te BERG EN DAL

Noteer de juiste datum in Uw agenda

RONDZENDDIENST - 2

Aan alle verzamelaars van eerstedag-enveloppen wordt medegedeeld, dat de mogelijkheid bestaat exemplaren van voorgaande jaren te verkrijgen. Deze eerstedag-enveloppen zijn namelijk opgenomen in de rondzending van postwaardestukken. Heeft U belangstelling voor FDC's, dan gelieve U zich in verbanding te stellen met het hoofd van de rondzendingen, de heer Moonemans. Telefoon 080-55.73.07.

(Vervolg op pagina 17)

LUCHTPOST

* HET VliegTUIG

Had ik vleugels als een duif, dan zou ik wegvliegen en rust vinden, schreef de psalmdichter van het Oude Testament. Vanaf de vroegste tijden is de mens jaloers geweest op het gemak waarmee de vogels het luchtruim doorkruisen en droomde ervan dit ook te kunnen.

- FLADDEREN

Er zijn er veel geweest, die het niet alleen bij dromen lieten en hele hordes ondernemende lieden tartten dan ook de zwaartekracht. Ze sprongen van torens en hoge kliffen. Bedekt met veren, met zelf gemaakte vleugels of gehuld in wijde mantels probeerden zij te zweven. Ze waren dapper en roekeloos maar hadden jammer genoeg geen flauw benul van de grondbeginselen van het vliegen. Gebroken benen en schedels waren het gevolg van hun roekeloosheid.

Toch zetten hun mislukkingen ook anderen weer aan het denken. Wat hadden zij over het hoofd gezien? Waren de vleugels te klein of de spieren te slap? In plaats van vleugels aan te doen begon men met het ontwerpen van voertuigen, waarmee men hoopte te kunnen vliegen. Aan het eind van de vorige eeuw sprak men er in ons land over, dat er nog eens een kar zou komen, die vooruit zou gaan zonder dat paarden hem trokken. Dat zou de auto worden, de trein was al ingeburgerd. Wie in ons land wist toen dat er reeds omstreeks 1800 reële ideeën over vliegtuigen bestonden?

- VLIEGEN

In 1890 steeg er voor de eerste keer een gemotoriseerd vliegtuig van de grond op en in 1903 maakte

Orville Wright de eerste gemotoriseerde vlucht. Hij bleef 12 seconden met de Flyer in de lucht op een hoogte van 40 meter.

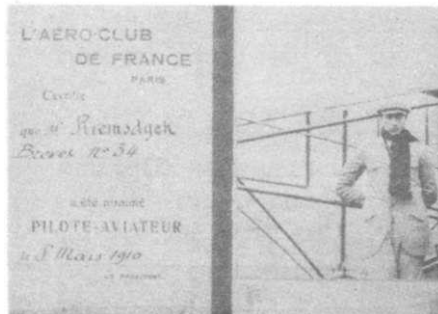
De eerste vlucht, die van grote betekenis voor de luchtvaart zou zijn werd door de Fransman Blériot gemaakt. In 1909 stak hij het Kanaal over.

Een kaart, waarop de familie Blériot staat afgebeeld en gedateerd 20 oktober 1909.

- NEDERLANDSE AVIATEURS

Na de berichten uit Amerika en Frankrijk over de geslaagde vliegpogingen in de jaren 1903 - 1909 duurde het niet lang of de eerste ondernemende Nederlanders gingen naar Frankrijk om te leren vliegen. Toch was het een Fransman Graaf Charles de Lambert, die het eerst boven Nederland vloog. Hij kwam op uitnodiging van een industrieel ter gelegenheid van het 40 jarig bestaan van diens suikerfabriek in 1909 naar Nederland. Hij maakte een vlucht, die slechts drie en een halve minuut duurde, maar Nederland had aan de vliegerij "geroken".

Het brevet van van Riemsdijk

De vlucht van de Lambert had wel het een en ander tot gevolg.

Jhr. F.L. van Riemsdijk die in Parijs studeerde, ging in Amerika proberen de aviatie onder de knie te krijgen en na zijn terugkeer in Frankrijk was hij de eerste Nederlander, die op 8 maart 1910 zijn brevet haalde.

Hoewel hij veel demonstraties in het buitenland heeft gegeven, heeft hij nooit boven Nederland gevlogen. Dat was weggelegd voor een andere dappere landgenoot.

J.W.E.L. Hilgers hield zijn eerste demonstratievlucht op de heide in Ede. Op een hoogte van 10 meter cirkelde hij 5 minuten rond en legde daarbij een afstand af van vier km.

Jan Hilgers, de eerste Nederlander, die boven ons land vloog.

Op het moment van deze vlucht was Jan Hilgers nog niet in het bezit van een vliegbrevet, maar hem werd bekend dat door een ander een poging zou worden gedaan om een vlucht te maken. Dat was voor hem reden genoeg om op 29 juli 1910 het lucht-ruim te kiezen. Dat was in die tijd geen eenvoudige zaak. Alles, maar dan ook alles, hing van het weer af en meerdere malen moest de vlucht worden uitgesteld, tot Hilgers tenslotte de poging waagde en ook slaagde.

Clement van Maasdijk

Dat was maar goed ook,
want een dag later op
30 juli 1910 vloog
Clement van Maasdijk
boven Heerenveen.

Hoewel het hem niet gelukt
was om de eerste
Nederlander te zijn, die
boven Nederland vloog,
is hij wel op een
andere, maar wel zeer
tragische wijze de
geschiedenis ingegaan.
Na meerdere succesvolle
demonstraties stortte hij
bij Arnhem neer en
vond daarbij de dood.

Hij was de eerste
Nederlander, die met
een vliegtuig verongelukte.

De Belgische vliegenier
Jan Olieschlagers was
ook in Nederland erg
populair en kreeg de
bijnaam van de
Antwerpse duivel.

- OORLOGSJAREN

De jaren van de eerste wereldoorlog droegen er niet
bepaald toe bij, dat het vliegen populair werd.
Er werd heel wat gevochten in de lucht, al was
Nederland er niet bij betrokken.

Tijdens de oorlogsjaren kwamen een tweetal bekende
figuren A.Plesman en luitenant-vlieger M.L.J.Hofstee
met het plan het vliegtuig voor vredelievende
doeleinden te gebruiken en men had daarbij het
vervoeren van passagiers, post en vracht op het oog.

Om de Nederlanders voor dit plan te winnen, zag men wel in, dat er een grondige propaganda moest worden gevoerd. Men besloot tenslotte om een tentoonstelling te organiseren.

- E.L.T.A.

Op 1 augustus 1919 werd de Eerste Luchtvaart Tentoonstelling Amsterdam geopend. Dit evenement werd een groot succes en het gestelde doel om Nederland rijp te maken voor de luchtvaart werd inderdaad bereikt. Het tentoonstellingsterrein werd in de 42 dagen dat de E.L.T.A. duurde door 500.000 personen bezocht. Vierduizend bezoekers waagden zich aan een rondvlucht boven Amsterdam en zagen de stad nu eens op een andere manier.

Een afbeelding van de
catalogus van de
E.L.T.A. te Amsterdam
Dit boekwerkje omvatte
196 pagina's voorlichting,
foto's en advertenties.

De ter gelegenheid van de E.L.T.A. door de P.T.T. ter beschikking gestelde stempel op een echt gelopen stuk.

Eet bezoek van H.M. de Koningin Wilhelmina aan de tentoonstelling. Rechts generaal Snijders en Links A.Plesman.

- TOEKOMST

De E.L.T.A. had laten zien wat de luchtvaart was en wat mogelijk was. Een van de resultaten was de oprichting op 7 oktober 1919 van de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij, kortweg K.L.M. genoemd. De heer A.Plesman werd de eerste directeur.

Een bijzonderheid is, dat de K.L.M. vanaf de oprichting het predikaat "Koninklijke" heeft gevoerd. Dit predikaat wordt alleen toegekend aan ondernemingen, die gedurende tal van jaren bewezen hebben van buitengewoon nationaal belang te zijn.

Op 17 mei 1920 werd de lijn Amsterdam-Londen geopend met door de K.L.M. gehuurde toestellen en bemanningen. De K.L.M. had zelf nog geen toestellen en beschikte ook niet over voldoende geschoold personeel.

Een van de eerste naar Engeland vervoerde poststukken. Vertrekstempel Amsterdam 6 juli 1920. Aankomststempel Londen 7 juli 1920.

In dit artikel is in vogelvlucht een overzicht gegeven van de eerste jaren van de luchtvaart tot 1920. In enkele artikelen, die hierop volgen, zal U geschetst worden hoe de ontwikkeling van 1920 tot heden is geweest. Dat daarbij in de eerste plaats aandacht geschonken zal worden aan het vervoer van de post spreekt voor zich.

A. Bosman

H.J. de Jager

STIEFKINDEREN VAN DE FILATELIE

POSTBEWIJSZEGELS

In de postwet van 1850 wordt melding gemaakt van het feit, dat er op alle postkantoren postwissels verkrijgbaar zijn voor de verzending van geld. Deze postwissels zijn dan op een ander postkantoor betaalbaar. Het Rijk rekent 2% van het te verzenden bedrag aan provisie voor de verzending.

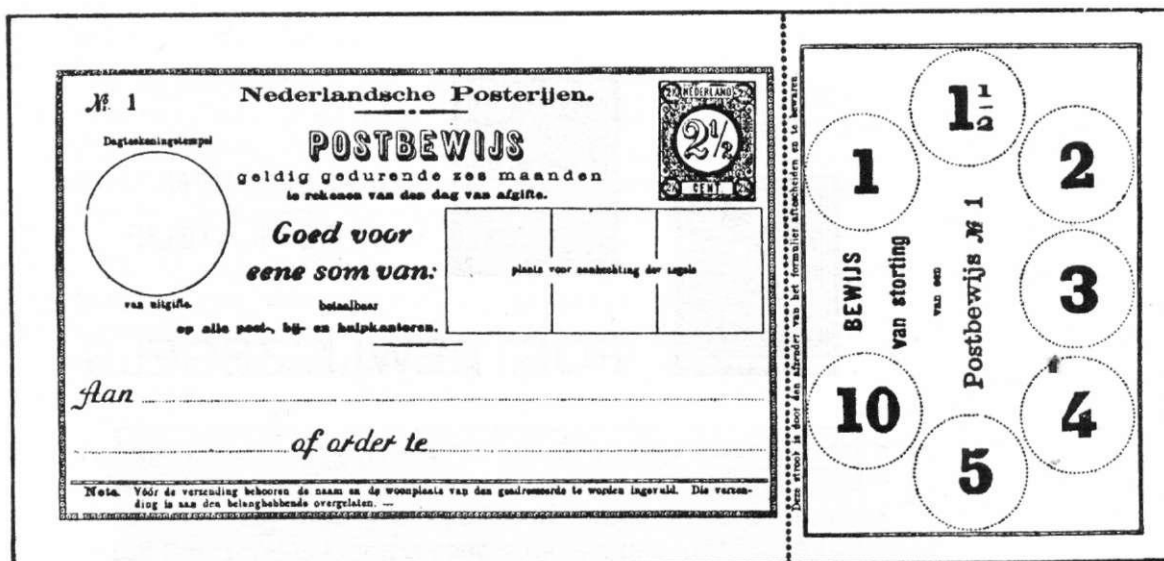
Naast de verzending van poststukken verleent de P.T.T. al vroeg haar diensten in het geldverkeer en bij Koninklijk Besluit van 7 oktober 1884 kondigt de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aan, dat hij het gebruik van postwissels gaat stimuleren. Was tot dat moment het gebruik van postwissels hoofdzakelijk beperkt gebleven tot het zakenverkeer, nu wil de minister ook het publiek in de gelegenheid stellen om kleine geldsbedragen op een eenvoudige wijze over te maken.

- INVOERING

De minister kondigt daarom de invoering aan van een gewijzigd postwisselformulier onder de naam van "postbewijs". Men kon de postbewijzen ook in voorraad aanschaffen op het postkantoor en naar behoefte verzenden. Verder kondigt de minister de uitgifte van zeven zegels aan, die eveneens de naam "postbewijs" zullen dragen.

- ZEGELS

De postbewijszegels zijn ontworpen en gedrukt door de

Verkleinde reproductie van een ongebruikt postbewijs-formulier. Be twee delen waren door een perforatie gescheiden en genummerd. Het linkerdeel werd aan de begunstigde gezonden, de verzender behield het rechtergedeelte.

Detail van twee gebruikte linkerdelen waarvan de ingedrukte postzegel van 2½ cent én de postbewijszegels zijn afgestempeld. Door middel van deze postbewijzen werden dus bedragen van resp. 3 en 4 gulden verzonden.

firma Johan Enschedé en Zonen en zij zijn alleen bestemd om te gebruiken voor de postbewijzen. Op 1 december 1884 zijn ze uitgegeven in zeven waarden, namelijk 1, 1½, 2, 3, 4, 5, en 10 gulden.

Het deze zegels was het mogelijk om alle combinaties te maken voor bedragen tussen 1 en 10 gulden, opklimmend met een halve gulden. Het maximaal aantal postbewijszegels dat op één postbewijs gebruikt kon worden was drie stuks (er waren maar drie vakjes voor het opplakken], maar meer was ook niet nodig.

- FORMULIEREN

Het postbewijsformulier bestond uit twee delen. Het linkergedeelte - en dat was nieuw - was voorzien van een zegelafdruk van 2½ cent. Het was dus een uniform recht, ongeacht de grootte van het bedrag. Beide delen waren van een nummer voorzien. Het rechtergedeelte was voorzien van zeven cirkels, waarin een stempelafdruk moest worden geplaatst. Het formulier kostte een halve cent en tesamen met de zegelafdruk van 2½ cent kon men voor 3 cent een bedrag van 10 gulden verzenden.

- GEBRUIK

De aanschaf van postbewijsformulieren en postbewijszegels kon *niet afzonderlijk* gebeuren. De postbeambte moest de zegels op het formulier vasthechten, waarna het formulier op de daarvoor bestemde plaats een dagtekenstempel kreeg. Dit stempel was van belang voor de geldigheidsduur van het postbewijs, dat zes maanden was.

Hen moest zelf naam en adres van de begunstigde invullen en het was verplicht dit op de daarvoor bestemde plaats en met alle nauwkeurigheid te doen. De verzending werd, in tegenstelling tot de andere postwissels, overgelaten aan de koper. Deze moest eerst het rechtergedeelte van het postbewijs afscheuren en als bewijs bewaren en vervolgens het linker-

gedeelte in een enveloppe aan de begunstigde opsturen. Gooide men het postbewijs zonder omslag in de brievenbus, dan werd het niet doorgezonden maar aan de afzender geretourneerd. Op het postkantoor van uitbetaling moesten de postbewijszegels door middel van een stempel vernietigd worden. Kort na de invoering werd deze bepaling gewijzigd en moesten de zegels op het kantoor van verzending afgestempeld worden.

In 1895 werden de formulieren gewijzigd. Aan de linkerzijde van het linkergedeelte van het postbewijs werden tien cijfers gedrukt. Men deed dit uit oogpunt van controle. De cijfers, die hoger waren dan het bedrag aan zegels op het postbewijs moesten door de postambtenaar worden weggeknipt. Werd b.v. een bedrag van f 4.-- overgemaakt dan moesten de cijfers 5 tot en met 10 verwijderd worden. Was het bedrag f 4.50, dan moest de helft van het cijfer 5 en de cijfers 6 tot en met 10 worden weggeknipt. Bij een bedrag van f 10.-- behoefde de ambtenaar dus niets te verwijderen.

Nr. 207	Nederlandsche Posterijen.		
Drukkeeringstraapel	POSTBEWIJS		
	geldig gedurende zes maanden te rekenen van den dag van afloop		
van uitgifte	Goed voor eene som van:		
van uitgifte	betaalbaar	regelis	
op alle post-, bij- en hulphantoren.			
<i>Aan den Vorst van de Gravenhage</i> <i>van Postkantoor te Grooten</i>			
Nota. Voor de verzending behooren de naam en de woonplaats van den geadresseerden te worden ingevuld. Die verzending is aan den belastingbetaler overgelaten.			

Een gewijzigd formulier met aan de linkerzijde de ruimte voor de tien waardecijfers, waarvan twee t/m tien door de postbeambte zijn weggeknipt omdat het over te maken bedrag één gulden bedroeg.

- TOT BESLUIT

De postbewijszegels werden niet zo'n succes als men er van verwacht had. De omslachtige manier van behandeling en de daaruit voortvloeiende problemen gaven de posterijen in 1899 aanleiding om het formulier te wijzigen. Er werd besloten om voortaan het bedrag in inkt op het formulier te vermelden. Deze maatregel betekende het einde van het gebruik van de postbewijszegels.

A. Bosman

Geraadpleegde literatuur

Staatsblad, diverse uitgaven.
Postzegelkunde en Postwezen.
Nederlandsch Tijdschrift voor Postzegelkunde.
Dank aan de heer A.W. ten Geuzendam te s'Gravenhage voor de hulp bij de illustraties.

(Vervolg van pagina 5)

FILATELISTENVERENIGING 'NOVIOPOST'

Voorzitter:

A. Bosman, Dromedarisstraat 36
6531 NV Nijmegen. Tel. 557120

Secretaris:

J. M. Rijsdijk. Postweg 37
6523 KR Nijmegen. Tel. 221596

M. L. v. Houdt, Schepenenstr. 20
6525 XJ Nijmegen. Tel. 556160
Postrekening 575462 t.n.v.
Fil. ver. "NOVinPOST"-Nijmegen

L. A. Moonemans, Rijswickstraat 4
6525 RD Nijmegen. Tel. 557307
Postrekening 2744133 t.n.v.
Hoofd Rondzendingen "NOVIOPOST"

J. A. Dassel-Nienhuis,
Antiloostraat 105,
6531 TM Nijmegen. Tel. 552698

P. G. M. Gerrijs, Bolerstraat 42
6544 RK Nijmegen. Tel. 776745

Mr. F. M. Hilgers,
Prof. Huybersstraat 23,
6524 NP Nijmegen. Tel. 231150
Postrekening 5552048 t.n.v.
Hoofd Nieuwtjesdienst "NOVIOPOST"

Th. G. v. Hoogstraaten-v. Rijswijk,
Zebrstraat 18,
6531 TX Nijmegen. Tel. 550895

J. G. M. Rademaker, Wilsonstraat 19
6566 CN Millingen a/d Rijn.
Tel. 06813-1965.

J. M. 't. Zelfde, Marterstraat 50
6531 KC Nijmegen. Tel. 551438

Rondzendingen:

Hoofd:

L. A. Moonemans, Rijswickstraat 4
6525 RD Nijmegen. Tel. 557307

Subhoofd Oost:

Mevr. M. Dederen, Straalmanstraat 30
6521 JM Nijmegen. Tel. 232465

Subhoofd Goffert:

Mevr. Th. v. Hoogstraaten.
Zebrstraat 18
6531 TX Nijmegen. Tel. 550895

Subhoofd West:

J. Reerink, Hillekensacker 20-45
6546 LA Nijmegen. Tel. 779202

Subhoofd Zuid:

L. v. d. Sloot, Winkelsteegseweg 16
6534 XE Nijmegen. Tel. 551815

Boekjes voor de rondzendingen,
alsmede enveloppen voor de rond-
zending postwaardestukken zijn
op bovenstaande adressen verkrijg-
baar à f 0.60 per stuk.

NederLandse F.D.C. Dienst:

Postrekening 4346530 t.n.v.
Ned. F.D.C. Dienst-"NOVIOPOST".

BIJZONDERE UITGIFTE

Zoals bekend genieten de 65-plussers in ons land verschillende voordelen: op vertoon van hun z.g. bejaardenpas kunnen zij bijvoorbeeld goedkoper reizen en zelfs op enkele dagen in het jaar gratis reizen, ze hebben korting voor sommige voorstellingen of in enkele musea en er is speciaal voor hen een goedkopere strippenkaart.

Nu wil ook onze P.T.T. deze grote groep oudere mensen enigszins tegemoet komen door aan hen speciale bejaardenpostzegels te verstrekken. Deze zegels kunnen uitsluitend

voor brieven in het binnenlandse verkeer gebruikt worden en hebben dan ook de daarvoor geldende frankeerwaarde [nu nog 70 ct, straks wellicht weer meer). Maar ze worden aan bejaarden tegen een *gereduceerde prijs* van 45 ct verkocht! Het zijn dus eigenlijk zogenaamde kortings- of rabat-

zegels, die de laatste jaren b.v. ook in Zweden regelmatig worden uitgegeven.

Met ingang van 1 april 1984 kan elke 65-plusser op vertoon van zijn bejaardenpas tien kortingszegels kopen, welke op alle postkantoren en hulppostkantoren verkrijgbaar zullen zijn en, zoals gebruikelijk, in afgelegen gebieden, eveneens bij de postbestellers.

Teneinde postzegelverzamelaars, die nog geen 65 jaar zijn, in staat te stellen ongestempelde zegels voor hun verzameling te kopen, hebben de postkerken een aantal exemplaren ter beschikking gesteld, die uitsluitend via de filatelistische verenigingen verkrijgbaar zullen zijn tegen betaling van de normale frankeerwaarde (dus 70 ct. per stuk). Er zullen géén semi-officiële eerstedag-enveloppen verschijnen.

Voor elk lid zijn twee postzegels beschikbaar, die vóór 1 april 1984 besteld kunnen worden en wel *uitsluitend schriftelijk* bij onze secretaris, Postweg 37, 6523 KR Nijmegen. Zo spoedig mogelijk na de uitgiftedatum volgt bericht waar en wanneer de zegels kunnen worden afgehaald.

VEILING

Reeds nu vestigen we de aandacht op de grote veiling, die op zaterdag 12 mei a.s. zal worden gehouden in de "Klokketoren", Slotemaker de Bruïne-weg 270 te Nijmegen.

Het belooft een prima veiling te worden onder leiding van onze veilingmeester Mr.F.M.Hilgers, die nu druk bezig is de kavellijst samen te stellen. Deze lijst zal in april verschijnen en aan alle leden van onze vereniging worden uitgereikt.

De tijden van bezichtiging etc. vindt U in de Agenda.

RONDZENDDIENST - 3

Het hoofd rondzendingen heeft te zijnen huize verschillende verzamelingen met zowel ongebruikte als postfrisse zegels van de navolgende landen:

1. Duitsland_____van 1872 tot 1945
2. Bondsrepubliek_____van 1945 tot 1983
3. West Berlijn_____van 1945 tot 1983
4. Frankrijk_____van 1870 tot 1983
5. Suriname onafhankelijk_____van 1975 tot 1983
6. FDC's Suriname onafh._____001 tot 071b
7. Guernsey_____van 1969 tot 1983
8. Jersey_____van 1969 tot 1983
9. Man_____van 1973 tot 1983

Hieruit kunnen aankopen worden gedaan per serie of eventueel losse zegels, tegen 50% katalogusprijs of minder.

Geïnteresseerden hiervoor kunnen zich in verbinding stellen met het hoofd rondzendingen.

Ook telefonisch onder nummer 080- 55.73.07.

FRANKERING VAN DIENSTBRIEVEN

De vertrouwde "dienst-enveloppen" behoren tot het verleden; De regering heeft - uit bezuinigingsoverwegingen - besloten dat met ingang van 1 januari 1984 ook de overheid haar post moet frankeren. Met dit kabinetsbesluit is artikel 29 van het "Postbesluit 1955" buiten werking gesteld; 1) in dat artikel was vastgesteld dat dienststukken niet gefrankeerd behoeften te worden en dat voor de voldoening van porten en aantekenrechten jaarlijks een bedrag aan de PTT werd betaald door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Zonder diepgaand op deze materie in te gaan wil ik U attent maken op enkele wellicht filatelistische aspecten. De regeling is nogal snel doorgevoerd en stuitte aanvankelijk op nogal grote bezwaren bij de verschillende diensten. En zo kunt U uit de beginperiode (vanaf 1 januari 1984) een aardige verscheidenheid van - nu gefrankeerde - dienstbrieven aantreffen! Er zijn verschillende mogelijkheden gebruikt om aan de frankeerverplichting te voldoen:

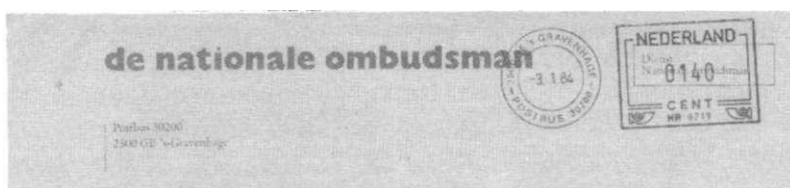
1. het gebruik van postzegels, al dan niet over het oude omliggende kader "dienst" (zie Afb.1).
 2. het gebruik van een frankeermachine (zie Afb.2).
 3. het aanbieden van de post als "partijen-post" met de aanduiding "port betaald" (zie Afb.3)
- In dit geval is er een overgangsmaatregel van kracht die bepaalt dat tot 1 april 1984 de stukken die als partijen-post (met aanbiedingsformulieren) worden aangeboden de aanduiding "dienst" mogen dragen en beschouwd worden als te zijn voorzien van de aanduiding "port betaald".

- *BELASTINGAANGIFTEN*

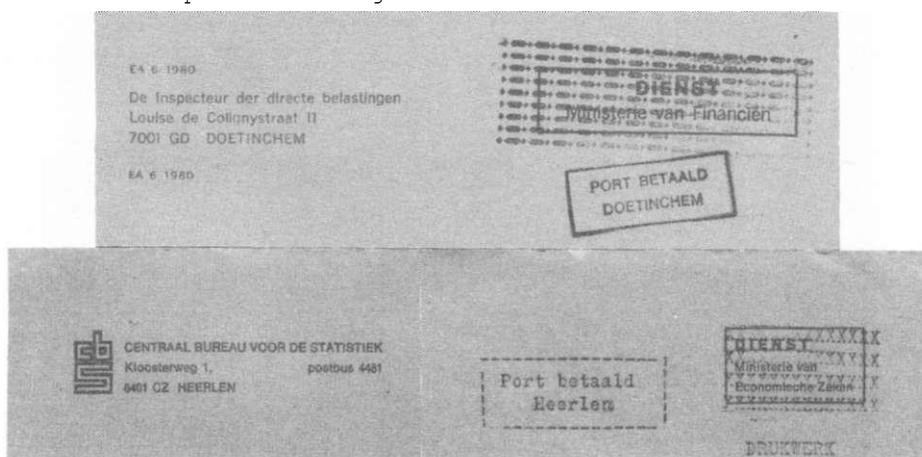
Niet alleen de overheid verstuurd "dienstpost", ook U en ik, namelijk de retourenveloppen. Denk b.v.

- 1) Fragment van een "dienstbrief", nu echter gefrankeerd met een postzegel van f 1.40.
stempeldatum: 9 Januari 1984

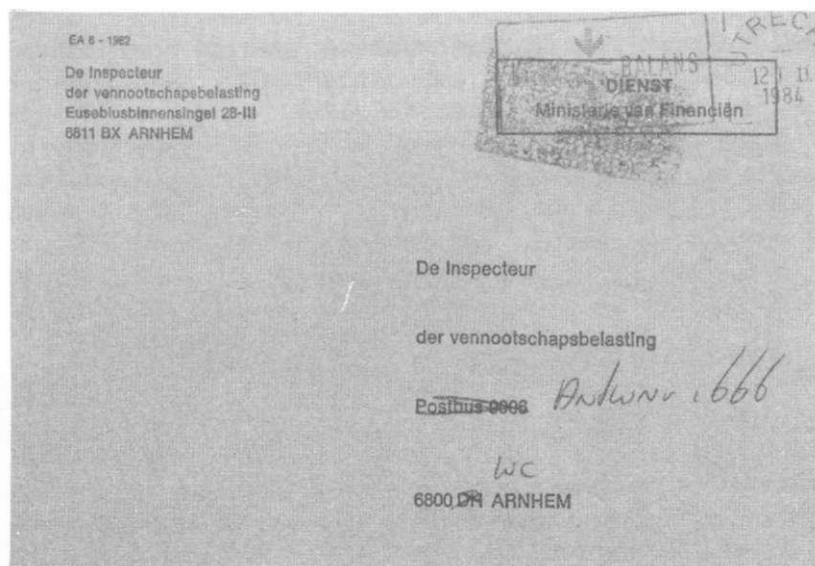
- 2) Gebruik van frankeermachine over de aanduiding "Dienst Nationale Ombudsman",
stempeldatum 3 januari 1984.

- 3) a en b. Twee "dienstbrieven", nu als partijenpost behandeld. Op de brief uit Doetinchem is de aanduiding "Dienst" met een stempel onzichtbaar gemaakt en een stempeltje "Port Betaald Doetinchem" aangebracht. De brief uit Heerlen (fragment) is met een typemachine op dezelfde wijze veranderd.

maar aan Uw belastingaangifte. We moeten nog afwachten of men nu van ons gaat verlangen dat ook wij deze brieven gaan frankeren of dat de retourenveloppen voorzien gaan worden van een zgn. "antwoordnummer"; in dat geval betaalt de ontvanger alsnog de portokosten (+ een kleine toeslag] (zie Afb.4). Overigens zal pas vanaf 1 april a.s. strafport geheven worden op ongefrankeerde retourenveloppen.

De invoering van deze regeling is bekend gemaakt in de PTT dienstorders 2] en ook in de landelijke pers (zie Afb.5), waarbij opgemerkt wordt dat de regeling "Dienst PTT" geen wijziging onderging. Minder bekend is, dat aangetekende dienstbrieven al vanaf medio 1983 volledig gefrankeerd dienden te worden. Die regeling is als een soort voorloper te beschouwen (zie Afb.6).

- 4) Retourenveloppe, waarop de aanduiding "Dienst" met een stempel onzichtbaar is gemaakt. Het adres is gewijzigd in "antwoordnummer", waardoor niet de afzender maar geadresseerde de portokosten (achteraf) betaalt. **Stempeldatum:** 12 januari 1984.

Overheid: zelf ook postzegels plakken

(Van onze Haagse redactie)

DEN HAAG - Ministeries moeten vanaf 1 januari postzegels gaan plakken op hun uitgaande post. De bekende 'dienstenvelope' zal verdwijnen. In het kader van de bezuinigingen neemt het ministerie van verkeer en waterstaat, waar de PTT onder valt, niet langer alle kosten voor zijn rekening.

De maatregel die al in de Miljoenennota was aangekondigd, levert volgend jaar 100 miljoen gulden op. In totaal is er jaarlijks 200 miljoen gemoeid met het verzenden van brieven en stukken door ministeries. Het ministerie van verkeer en waterstaat heeft de helft van dit bedrag over de verschillende departementen verdeeld als 'postzegelpotje'. Het restant zal door

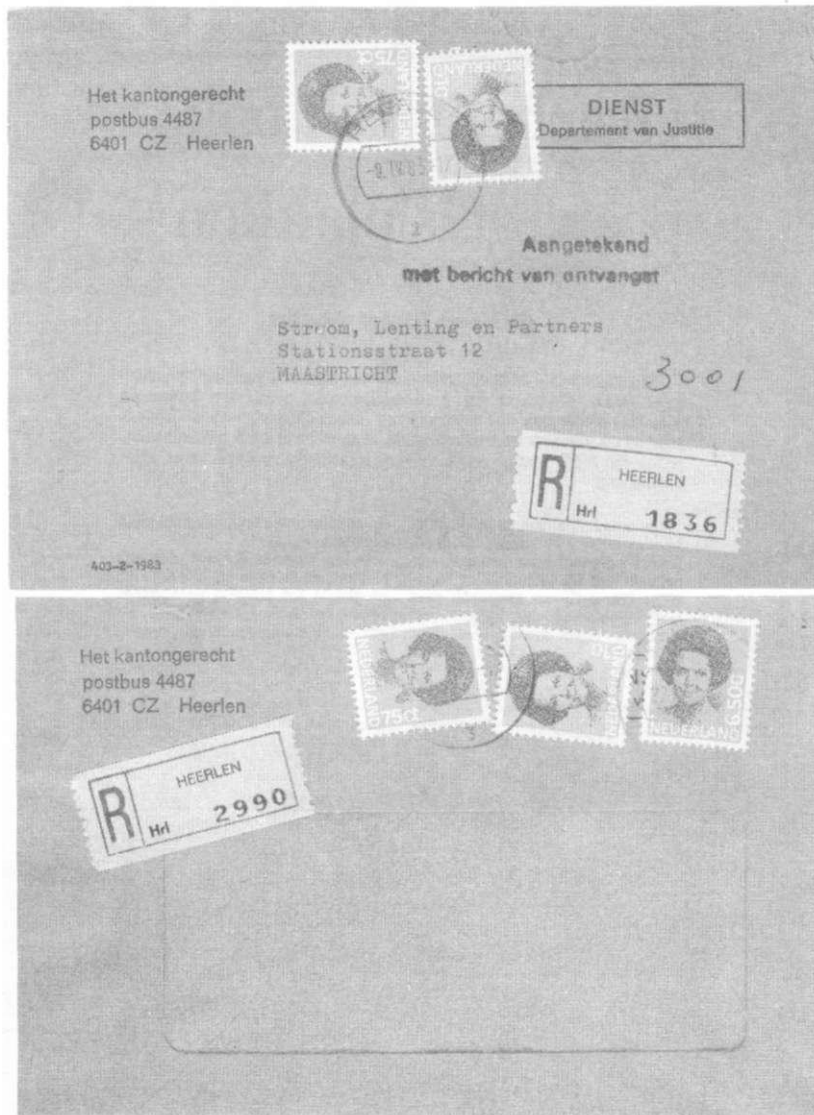
de ministeries zelf moeten worden bekostigd.

In de Tweede Kamer, die ook onder het besluit valt, heeft dit al direct tot allerlei postbesparende maatregelen geleid. Zo zullen Kamerleden en medewerkers het personeelsblad en de rekeningen van het restaurant niet meer op hun privéadres ontvangen, maar in hun postvakje op het Binnenhof.

- 5) Krantenknipsel uit het Parool van 23 december 1983.

- 6) Aangetekende "dienstbrief", echter met frankeermachine volledig gefrankeerd (f 6.50). datum: 03 oktober 1983.

- 7) Twee brieven "aangetekend met bericht van ontvangst", beide verzonden door Kantongerecht Heerlen. De brief van 8 april 1983 is gefrankeerd met f 1.75, die van 27 juni 1983 met f 1.75 + f 6.50. De verplichting om aangetekende dienstbrieven volledig te frankeren was toen al van kracht.

Ook Afb.7 illustreert dit op een aardige manier. De bovenste brief is gefrankeerd met f 1.75: het recht voor "bericht van ontvangst" dat ook voorheen steeds betaald moest worden. De brief is van 8 april 1983. Daaronder is een zelfde dienstbrief afgebeeld, nu van 27 juni 1983; deze is gefrankeerd met f 1.75 en f 6.50 !! Het volledige aantekeningrecht dus.

Wie kan snuffelen vindt vast nog wel enkele stukjes om dit fragmentje posthistorie op leuke wijze te illustreren. Veel succes

Jos.M.A.G.Stroom, Amsterdam

- 1) Besluit van 5 oktober 1955 (Postbesluit) tot regeling van de binnenlandse tarieven en de verdere voorwaarden van de dienst der Posten.
- 2) Dienstorder H.562 d.d. 20 december 1983
- 3] Voor assistentie bij het zoeken van afbeeldingen wil ik bedanken R.van Baaren uit Arnhem en J.Oosterboer uit Rozenburg.

*Bloemenmagazijn
en Plantenkas*

bv bloemisterij

AALBERS

hatertseweg 275
telefoon 55 02 75 • nijmegen

POSTCODE - NIEUWS

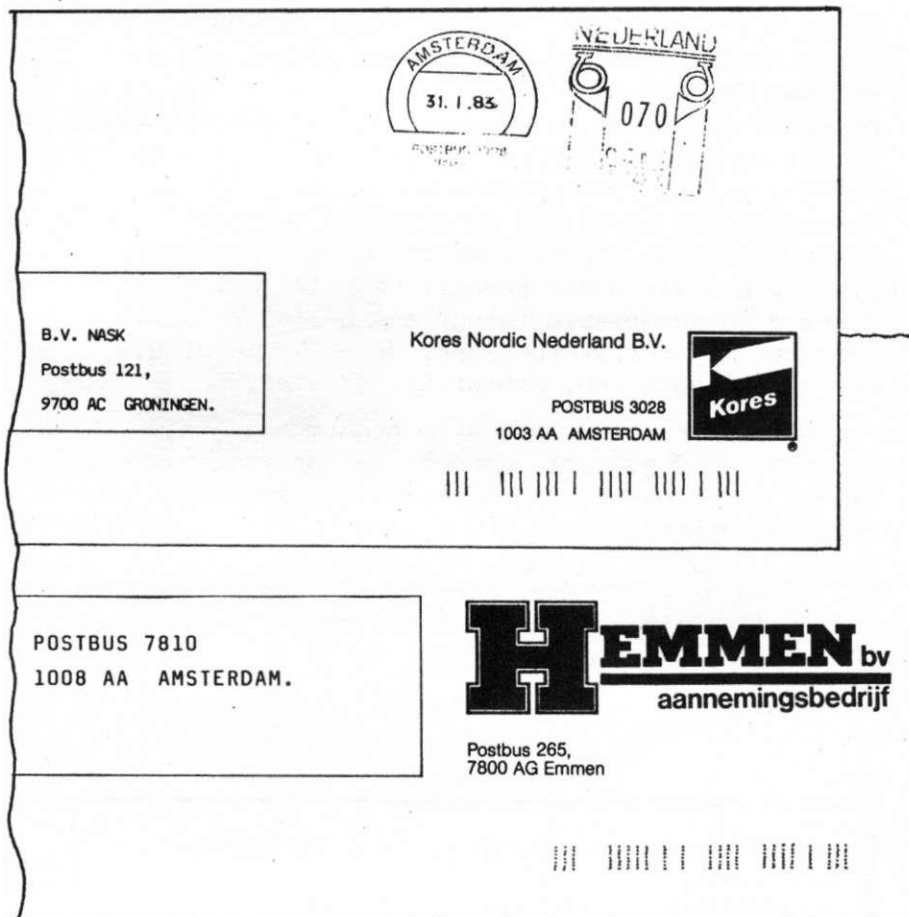
EEN NIEUWE 'ALIMA' IN ARNHEM

Sedert de ingebruikname van de Afd. Automatische Postsortering in Arnhem zijn er, met uitzondering van de proefperiode juli-augustus 1983, voornamelijk giro-enveloppen verwerkt. Maar vanaf februari 1984 wordt er weer veel "gewone" post geïndexeerd. Dat is mogelijk omdat de giropost momenteel grotendeels via een nieuwe Automatische Lees- en IndexeerMachine (ALIMA) gaat. De hand-indexeerlessenaars zijn daardoor voor andere post beschikbaar.

Het principe van een ALIMA is in deze artikelenreeks reeds eerder besproken 1). In het kort komt het hierop neer dat met behulp van een videocamera de postcode in het (getypte of gedrukte) adres wordt gelezen en vervolgens in de vorm van een index op de brief wordt geplaatst.

De ALIMA in Arnhem (AEG-Telefunken) onderscheidt zich in enkele opzichten van die in Amsterdam. Het voor ons belangrijkste (want: zichtbare] verschil is het uiterlijk van de index. De streepjes zijn opgebouwd uit 7 boven elkaar staande puntjes die volgens het inktjet-systeem worden aangebracht. De puntjes worden dus allemaal tegelijk "gespoten", terwijl in het andere systeem de streepjes met een beweegbare pen "geschreven" worden. Bovendien is de kleur van de Arnhemse index lichter.

Enkele technische verschillen zijn op de brieven niet direct zichtbaar. Zo leest de ALIMA in Arnhem momenteel alleen nog de laatste adresregel, dus postcode en woonplaats. Als die code onjuist zou zijn, dan kan deze ALIMA de fout niet opmerken; in Amsterdam wordt de postcode echter vergeleken met de overige adresinformatie (inklusief straatnaam en huisnummer) en bij afwijkingen wordt de brief niet geïndexeerd.

Afb.38. Deze brieven laten verschillen zien tussen de Amsterdamse en Arnhemse ALIMA. In Amsterdam worden de indexstreepjes "geschreven", die in Arnhem zijn opgebouwd uit "gespoten" puntjes. De index op de Amsterdamse brief (boven) bevat de postcode van de afzender, rechts op de enveloppe (1003 AA). De onderste brief (die geïndexeerd is in de Arnhemse ALIMA) heeft de juiste postcode, 1008 AA. De ALIMA laat zich daar kennelijk niet van de wijs brengen door het adres van de afzender.

De 2e ALIMA die in Arnhem zal komen zal ook twee regels gaan lezen terwijl de huidige dan ook omgebouwd wordt.

De ALIMA in Arnhem is daarentegen wel weer in staat om bij vensterenveloppen het juiste adres op te zoeken. U zult zich herinneren dat de ALIMA in Amsterdam het adres van de afzender, als dat rechts op de enveloppe staat, soms ten onrechte beschouwt als het bestel-adres; gevolg: de brief wordt geïndexeerd en gesorteerd retour aan afzender..... Naar men mij verzekerde zoekt de ALIMA in Arnhem het juiste adres op, achter het venster.

De proeven met de ALIMA in Arnhem zijn half december 1983 gestart. Wanneer de apparatuur aan de PTT wordt overgedragen is mij op dit moment nog niet bekend.

- 1) Zie ook 75 jaar Ned. Bond van Fil.Verenigingen Jubileumuitgave oktober 1983, pag. 151 e.v.

Amsterdam

Jos.M.A.G.Stroom

Het in uw verzameling geïnvesteerde kapitaal kan door bijv. lekkage, brand of diefstal verloren gaan. Dan is er geld, soms veel geld nodig om een nieuwe collectie op te bouwen.

A VAN DE HOEF

VERZEKERINGSWINKEL

Postbus 309, 6500 AH Nijmegen
Telefoon (080) 226585-233465
van Oldenbarneveltstraat 23,
6512 AS Nijmegen